Dnr: GAN-2026/205

HUDDINGE
KOMMUN

Återrapportering av uppdrag i Mål och budget 2026–2028 om att utreda hur kommunen ska utveckla sitt arbete för att möta näringslivets kompetensförsörjningsbehov

Jennie Bergsten & Jacob Holm
Utvecklingsledare
Gymnasie- och arbetsmarknadsförvaltningen

Innehåll

Sammanfattning 3
Inledning 4
Bakgrund/Uppdrag 4
1. Näringslivets kompetensförsörjningsbehov 6
1.1 Regionala förutsättningar för kompetensförsörjningen 6
1.2 Bristyrken och rekryteringssvårigheter 6
1.3 Näringslivets behov av specialiserad och internationell kompetens 7
1.4 Behov kopplade till utbildningssystemet och arbetsplatsförlagt lärande 8
1.5 Näringslivets upplevelser av samverkan och kontaktvägar 8
2. Kommunens ansvar och arbetssätt i kompetensförsörjningskedjan 8
2.1 Kommunens organisatoriska struktur 9
2.2 Kommunstyrelsens roll 9
2.3 Samverkan med Arbetsförmedlingen 9
3. Arbetskraftstillgång och arbetsmarknadsläge i Huddinge 10
3.1 Arbetslöshet och skillnader mellan grupper 10
3.2 Ungdomars etablering och utbildningsövergångar 10
3.3 Utbildningsnivåer och arbetskraftstillgång 11
4. Utbildningskedjan – kapacitet, struktur och koppling till arbetsmarknaden 12
4.1 Regionala planeringsförutsättningar och dimensionering 12
4.2 Grundskolan - arbetslivsorientering, vägledning och behörighet 13
4.3 Gymnasieskolan – volymer, genomströmning och arbetslivskoppling 14
4.4 College-strukturer – kvalitetssäkring och branschsamverkan 15
4.5 Vuxenutbildningen – kapacitet och förutsättningar att möta bristyrken 15
4.6 Yrkeshögskolan – möjligheter och risker 16
4.7 Samverkan med lärosäten och forskningsmiljöer 17
5. Samlad analys av kompetensförsörjningen i relation till näringslivets behov 18
5.1 Regional samverkan är en viktig förutsättning för kompetensförsörjningen 18
5.2 Utbildningskedjans kapacitet påverkar tillgången på arbetskraft 18
5.3 Arbetsplatsförlagt lärande stärker matchningen 20
5.4 Vuxenutbildningens systemförutsättningar påverkar matchningen 20
5.5 Samordning och återföring av behovssignaler behöver stärkas 21
5.6 Campus Flemingsberg utgör en strategisk resurs 21
5.7 Samlad bedömning 22
6. Rekommendationer 22
Referenslista 25
Bilagor 25

Sammanfattning

Huddinge har ett långsiktigt behov av att stärka kompetensförsörjningen för att möta näringslivets rekryteringsbehov och bidra till ett konkurrenskraftigt och växande näringsliv. Företag beskriver återkommande rekryteringssvårigheter inom flera branscher samtidigt som efterfrågan på avancerad teknisk och specialiserad kompetens ökar. Analysen visar att kompetensförsörjnings-utmaningen i första hand handlar om matchningen mellan arbetsmarknadens behov och tillgången på efterfrågad kompetens.

Förutsättningarna att möta arbetsmarknadens kompetensbehov påverkas av utbildningsval, genomströmning och utbildningsutbud samt av hur väl kopplingen mellan utbildning och arbetsliv fungerar. Samtidigt verkar Huddinge i en regional arbetsmarknad där utbildningsutbud och dimensionering i stor utsträckning planeras i samverkan med andra kommuner och aktörer.

Analysen visar att kommunen behöver stärka sin förmåga att omsätta arbetsmarknadens behov i planering, prioriteringar och utvecklingsinsatser. En mer sammanhållen dialog med arbetsgivare, utbildningsaktörer, lärosäten samt regionala och delregionala samverkansstrukturer är en viktig förutsättning för att arbetsmarknadens behov ska få genomslag i utbildningsplanering och kompetensförsörjningsarbete.

Den övergripande rekommendationen är att utveckla en mer sammanhållen och strategisk styrning av kommunens kompetensförsörjningsarbete. För att stärka kommunens förmåga att möta arbetsmarknadens behov behöver tre strategiska förflyttningar prägla det fortsatta arbetet:

1. Från aktiviteter till effekter.
2. Från separata insatser till gemensam styrning.
3. Från enskilda åtgärder till ett långsiktigt och strategiskt utvecklingsarbete.

Mot denna bakgrund identifierar utredningen fyra prioriterade utvecklingsområden: stärkt styrning och samordning, en tydligare koppling mellan utbildning och arbetsliv, förbättrad samverkan med näringslivet samt ett mer strategiskt arbete med regional och delregional samverkan och dimensionering. Inom dessa områden behöver kommunen stärka kunskapen om arbetsmarknadens kompetens- och rekryteringsbehov, utveckla dialogen med arbetsgivare, stärka kopplingen mellan utbildning och arbetsliv samt ge elever och studerande bättre förutsättningar att göra välgrundade utbildnings- och yrkesval.

Genom ett mer sammanhållet och strategiskt kompetensförsörjningsarbete kan kommunen bidra till en bättre matchning mellan utbildning och arbetsmarknad samt stärka förutsättningarna för både individers etablering och näringslivets långsiktiga kompetensförsörjning.

Inledning

Bakgrund/Uppdrag

Företag i Huddinge beskriver att kompetensförsörjningen är en av de största utmaningarna för deras långsiktiga utveckling. Flera branscher har återkommande svårigheter att rekrytera personer med rätt utbildning och erfarenhet, särskilt inom praktiska och tekniska yrken.

För att stärka kunskapen om näringslivets kompetensbehov i Huddinge kommun genomförde WSP under 2025 en kompetensförsörjningsanalys. Analysen visar att företag upplever rekryteringssvårigheter inom flera branscher samt att samverkan mellan utbildningssystemet och arbetsmarknaden kan utvecklas ytterligare. Företagen lyfter bland annat behov av tydligare kontaktvägar, förbättrad samordning och ett utbildningsutbud som i högre grad motsvarar arbetsmarknadens kompetensbehov.

Mot denna bakgrund har kommunfullmäktige i Mål och budget 2026–2028 gett gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden i uppdrag att genomföra en analys av hur kommunen ska utveckla sitt arbete för att möta näringslivets kompetensförsörjningsbehov.

Utredningen har tagits fram i samberedning med kommunstyrelsens förvaltning.

Syfte
Syftet med utredningen är att analysera hur kommunen kan utveckla sitt arbete för att långsiktigt möta näringslivets kompetensförsörjningsbehov genom förbättrad samverkan, stärkt styrning och ett utbildningsutbud som bättre svarar mot arbetsmarknadens behov.

Utredningen ska särskilt belysa:

- hur kommunens arbete med kompetensförsörjning är organiserat och vilka förutsättningar som finns för en mer samlad styrning
- hur arbetskraftens sammansättning och tillgänglighet förhåller sig till arbetsgivarnas kompetensbehov
- vilka utbildningar, utbildningsnivåer och insatser som är särskilt viktiga ur ett kompetensförsörjningsperspektiv
- hur samverkan med företag, Arbetsförmedlingen, utbildningsaktörer, lärosäten och Vux5-samarbetet bidrar till kompetensförsörjningen
- hur attraktiviteten för yrkesutbildningar kan påverka tillgången på arbetskraft inom bristyrken
- hur dialog, service och kontaktvägar gentemot företag fungerar i dag
- vilka delar av kompetensförsörjningskedjan som fungerar väl, vilka som behöver utvecklas och vilka strukturella hinder som påverkar matchningen mellan utbildning och arbetsmarknad

Metod och material

- Dokumentstudier
- Omvärldsanalys
- Intervjuer med chefer och nyckelpersoner inom kommunen och Arbetsförmedlingen

- Kvantitativ analys (Kolada, Arbetsförmedlingens statistik, Skolverket)
- Enkät till studie- och yrkesvägledare i de kommunala skolorna

Avgränsning
Utredningen tar hänsyn till:
- gällande lagstiftning
- regionala och delregionala samverkansstrukturer
- kommunens befintliga organisation
- pågående utvecklingsarbeten

Avgränsas från:
- ekonomisk analys
- organisationsförändringar som inte direkt rör kompetensförsörjningsområdet
- frågor som rör enskilda utbildningsanordnare

Disposition
Kort beskrivning av rapportens struktur:
- faktadel
- analys
- rekommendationer
- referenslista

1. Näringslivets kompetensförsörjningsbehov

WSP:s kompetensförsörjningsanalys visar att Huddinges näringsliv har återkommande rekryteringsutmaningar kopplade till tillgången på personer med rätt utbildning och erfarenhet. Bristen är särskilt tydlig inom praktiska och tekniska yrken där efterfrågan är långvarig. Företag beskriver att rekryteringssvårigheterna påverkar möjligheten att ta uppdrag, expandera och upprätthålla produktionstakt. Nationella och regionala analyser från Teknikföretagen och Svenskt Näringsliv visar liknande mönster. Tillväxtverkets undersökningar visar att kompetensförsörjning är det största tillväxthindret för små och medelstora företag.

Utmaningarna delas av hela regionen. Region Stockholms näringslivs- och tillväxtstrategi lyfter strategisk kompetensförsörjning som ett prioriterat område och betonar behovet av stärkt samverkan mellan utbildningsaktörer, arbetsgivare och kommuner.

Detta kapitel beskriver näringslivets struktur, rekryteringsutmaningar och behov av både yrkeskompetens och spetskompetens samt hur företagen upplever kommunens kontaktvägar och samverkansstrukturer.

1.1 Regionala förutsättningar för kompetensförsörjningen

Huddinge verkar i en regional arbetsmarknad där arbetskraften rör sig över kommungränserna i stor omfattning. Endast en fjärdedel av de sysselsatta som bor i Huddinge arbetar i kommunen, samtidigt som många pendlar in från andra delar av länet. Detta innebär att kommunen inte har en självständig arbetsmarknad utan konkurrerar om samma arbetskraft som övriga Stockholmsområdet. Elevströmmar och utbildningsutbudet är också regionala, vilket innebär att dimensionering och volymer i yrkesutbildningar påverkas av beslut som fattas i samverkan mellan kommunerna i länet.

Rekryteringsförutsättningarna påverkas av hur många som utbildas i regionen och av hur väl matchningen fungerar mellan utbildning och arbetsmarknad. De formas också av branschutvecklingen i Stockholmsområdet, det vill säga hur branscher växer, tekniskt utvecklas och förändrar sina kompetenskrav. WSP:s analys visar att flera av de branscher som har en hög och långvarig efterfrågan på yrkesutbildad arbetskraft är starkt etablerade i regionen vilket förstärker konkurrensen om kompetens. Detta innebär att Huddinges möjligheter att möta näringslivets behov delvis är beroende av regionala beslut och strukturer, samtidigt som vissa insatser kan påverkas lokalt.

1.2 Bristyrken och rekryteringssvårigheter

WSP:s samlade prognos visar att rekryteringsbehovet i kommunen totalt uppgår till drygt 13 300 personer kommande tioårsperiod, varav cirka 6 700 inom det lokala näringslivet. SCB:s analyser pekar samtidigt på att bristen på gymnasialt yrkesutbildad arbetskraft i Stockholms län väntas bestå fram till 2040. Tre fjärdedelar av rekryteringsbehovet utgörs av ersättningsrekryteringar till följd av pensionsavgångar.

De största kompetensbristområdena enligt nationella och regionala analyser återfinns inom bygg och anläggning, VVS, el och energi, fordons- och transportområdet, industriteknik samt vård och omsorg. Företag beskriver att bristen på yrkesutbildad arbetskraft är särskilt tydlig inom dessa områden.

WSP:s lokala prognos för Huddinge, baserad på de 25 största yrkesgrupperna, visar att rekryteringsbehoven fram till 2035 är störst inom butikspersonal, snickare, murare, anläggningsarbetare, takmontörer, golvläggare, VVS-montörer samt målare och lackerare. Rekryteringsbehovet bedöms också bli betydande inom ingenjörs- och teknikerroller samt civilingenjörsyrken. Vidare förväntas ett relativt stort rekryteringsbehov inom transport- och maskinföraryrken, såsom lastbils- och bussförare, bil- och motorcykelförare samt maskinförare.

WSP:s analys visar att rekryteringssvårigheterna delvis hänger samman med ett lågt söktryck till flera yrkesutbildningar samt variationer i hur utbildningarnas innehåll motsvarar arbetsgivarnas kompetenskrav. Bilden bekräftas i Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät 2025/2026, där två av tre företag uppger att det är svårt att rekrytera. Enkäten visar också att gymnasial yrkesutbildning är den mest efterfrågade utbildningsnivån och att sex av tio företag efterfrågar kompetens från gymnasiala eller eftergymnasiala yrkesutbildningar. I övriga underlag lyfts även språknivå som en rekryteringsutmaning. Detta indikerar att språkförmåga är en faktor som påverkar möjligheten att matcha arbetssökande mot flera av de yrken där arbetsgivarna upplever rekryteringssvårigheter.

1.3 Näringslivets behov av specialiserad och internationell kompetens

Utöver behovet av yrkesutbildad arbetskraft efterfrågar företag i Huddinge och regionen även mer specialiserad kompetens. Digitalisering, automatisering och teknisk utveckling innebär att kompetenskraven förändras och att företag efterfrågar medarbetare med avancerad teknisk och branschspecifik kompetens. Nya produktionsmetoder och tekniska förändringar ökar behovet av kompetenser såsom processförståelse, digital kompetens och förmåga att arbeta i automatiserade miljöer. Detta gäller särskilt inom IT, teknik, energi, industri och life science, där kompetenskraven utvecklas i takt med den tekniska utvecklingen.

SCB:s analyser visar att efterfrågan på avancerad teknisk kompetens fortsätter att öka. Tillväxtverkets studier visar samtidigt att brist på specialistkompetens är ett av de största tillväxthindren inom bland annat ingenjörsyrken, programmering, automation och avancerad produktionsteknik. Utöver de yrkesområden där bristen främst gäller gymnasial yrkeskompetens finns därmed även efterfrågan på eftergymnasial och mer specialiserad kompetens. Det växande life science-klustret i Flemingsberg innebär att efterfrågan på kvalificerad teknisk och naturvetenskaplig kompetens kan vara särskilt relevant i Huddinge.

Flera underlag beskriver också att företag inom vissa branscher rekryterar internationellt när efterfrågad kompetens inte finns tillgänglig på den nationella arbetsmarknaden. I dessa sammanhang lyfts validering av utländsk utbildning och kompetens samt språkutvecklande insatser fram som faktorer som kan påverka hur snabbt kompetensen kan tas till vara på arbetsmarknaden.

1.4 Behov kopplade till utbildningssystemet och arbetsplatsförlagt lärande

WSP:s intervjuer med företag och branschföreträdare visar att arbetsgivare efterfrågar ett utbildningsutbud som bättre motsvarar näringslivets kompetensbehov samt en starkare koppling mellan utbildningssystemet och arbetsmarknaden. Flera arbetsgivare beskriver rekryteringssvårigheter inom yrken där efterfrågan på arbetskraft är stor och där utbildningsvolymerna bedöms vara otillräckliga.

Huddinges näringsliv präglas av en stor andel små och medelstora företag med begränsade administrativa resurser. Detta påverkar möjligheten att ta emot elever i praktik och APL, eftersom handledning, arbetsmiljökrav och produktionsplanering kräver tid och kapacitet som mindre företag ofta saknar. Företag beskriver att dessa krav är svåra att hantera, särskilt för mindre företag.

Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät 2025/2026 visar att företag som kan tänka sig att ta emot elever framför allt efterfrågar bättre information, tydligare förväntningar, förbättrad planering och dialog med utbildningsanordnaren samt ökat stöd under APL-perioden. Även behov av handledarstöd och handledarutbildning lyfts fram.

1.5 Näringslivets upplevelser av samverkan och kontaktvägar

WSP:s analys visar att företag kan möta flera kommunala verksamheter i liknande ärenden och att kontaktvägarna inte alltid är samordnade. Detta skapar otydlighet kring ansvar och roller och gör det svårt för företag att veta vart de ska vända sig. Intervjuerna visar också att återkoppling och uppföljning varierar mellan olika delar av kommunen, vilket innebär att synpunkter och erbjudanden om samverkan inte alltid hanteras systematiskt. Företag efterfrågar därför en mer enhetlig ingång där frågor om arbetsplatsförlagda insatser, rekryteringsdialoger och samverkan hanteras samlat.

Nationella uppföljningar bekräftar bilden av varierande erfarenheter. Svenskt Näringslivs företagsklimatundersökning 2026 visar att Huddinge sjunker inom området tillgång till relevant kompetens och att skolans samarbete med lokala företag får ett lägre betyg än rikssnittet. Samtidigt visar SKR:s Insiktmätning att företag som haft myndighetsärenden upplever ett gott bemötande och rimliga handläggningstider. Detta tyder på att utmaningen främst är strukturell och handlar om samordning och återkoppling, snarare än om den operativa myndighetsutövningen.

2. Kommunens ansvar och arbetssätt i kompetensförsörjningskedjan

Kompetensförsörjningskedjan omfattar kommunens samlade verksamheter och samverkansfunktioner som bidrar till att individer utvecklar den kompetens som efterfrågas på arbetsmarknaden. Kedjan inkluderar grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, arbetsmarknadsinsatser, kommunens kontakter med näringslivet samt samverkan med Arbetsförmedlingen. Kapitlet beskriver hur verksamheterna är organiserade, vilka roller de har och hur samverkan kompletterar kommunens arbete.

2.1 Kommunens organisatoriska struktur

Grundskolan (GSN) ansvarar för studie- och yrkesvägledning, arbetslivskontakter och PRAO. Tillsammans ska dessa insatser ge eleverna en ökad förståelse för arbetsmarknaden, olika yrkesroller och de krav som arbetslivet ställer, samt stöd inför framtida studie- och yrkesval.

Gymnasieskolan (GAN) ansvarar för gymnasiala yrkesutbildningar, arbetsplatsförlagt lärande (APL) och den gymnasiala lärlingsutbildningen. För gymnasieskolans yrkesprogram ska det finnas ett eller flera lokala programråd för samverkan mellan skola och arbetsliv.

Vuxenutbildningen (GAN) erbjuder yrkesutbildningar på gymnasial nivå med arbetsplatsförlagt lärande (APL) samt insatser som språkstöd och validering.

Arbetsmarknadsenheten (GAN) arbetar med matchning, praktik och arbetsmarknadsinsatser för personer som står längre från arbetsmarknaden. Enheten har löpande kontakter med företag för att identifiera rekryteringsbehov, ordna praktikplatser och stödja arbetsgivare som vill ta emot praktikanter eller anställa med subventionerade anställningar. Inom AME finns även kommunens aktivitetsansvar (KAA) som följer upp ungdomar som varken arbetar eller studerar och erbjuder vägledning och stöd för att stärka övergångar till studier eller arbete. AME ansvarar även för feriepraktiken.

Samordningsförbundet Huddinge–Botkyrka–Salem (GAN) finansierar och samordnar arbetslivsinriktad rehabilitering för personer som behöver stöd från flera myndigheter.

2.2 Kommunstyrelsens roll

Näringslivssektionen är organisatoriskt placerad under kommunstyrelsen och inom kommunstyrelsens förvaltning. Sektionen har ett övergripande uppdrag att stärka företagsklimatet och skapa goda förutsättningar för företagande i Huddinge. Sektionen driver kommunens företagsservice och har omfattande kontakter med företag genom dialog, nätverksmöten, Arena Huddinge och andra forum. Som kontaktpunkt fångar sektionen upp rekryteringsbehov och kompetensutmaningar som är relevanta för kommunens kompetensförsörjningsarbete.

2.3 Samverkan med Arbetsförmedlingen

Kommunen och Arbetsförmedlingen samverkar genom Lokala överenskommelser (LÖK) och myndighetens ordinarie arbetsmarknadsuppdrag. Samverkan omfattar matchning, arbetsgivarkontakter, praktikplatser, subventionerade anställningar, validering och branschspecifika insatser inom bristyrkesområden.
Inom ramen för samverkan utvecklas även jobbspår och andra branschspecifika upplägg som kan omfatta kortare utbildningsmoment, språkträning, yrkesintroduktion och validering.

Arbetsförmedlingen och arbetsmarknadsenheten samverkar även kring identifiering av deltagare, planering av insatser och praktikplatser för personer som står längre från arbetsmarknaden.

Sammantaget visar genomgången att kompetensförsörjningsarbetet bedrivs i flera verksamheter med olika uppdrag och kontaktytor mot arbetslivet. Strukturen ger goda förutsättningar att möta olika målgrupper men ställer samtidigt krav på samordning för att behovssignaler, kontakter och erfarenheter ska kunna användas samlat i kompetensförsörjningsarbetet.

3. Arbetskraftstillgång och arbetsmarknadsläge i Huddinge

Arbetsmarknadsläget i Huddinge kännetecknas av en hög utbildningsnivå i befolkningen samtidigt som förutsättningarna att etablera sig på arbetsmarknaden skiljer sig mellan olika grupper. Arbetslöshet, utbildningsnivå, språkliga förutsättningar och vägar genom utbildningssystemet påverkar tillgången på arbetskraft inom flera yrkesområden.

Kapitlet beskriver arbetslöshet, etablering och arbetskraftens sammansättning för att ge en faktabaserad bild av de grupper som står till arbetsmarknadens förfogande och de strukturella förutsättningar som påverkar matchningen mot branschernas behov.

3.1 Arbetslöshet och skillnader mellan grupper

Arbetslösheten i Huddinge uppgick i juli 2026 till 7,31 procent, vilket är högre än både riket (6,55 procent) och Stockholms län (7,0 procent). Arbetslösheten har minskat över det senaste året men ligger fortsatt över jämförbara nivåer. Totalt var 4 369 personer inskrivna som arbetslösa. Långtidsarbetslösheten är hög och omfattar 42,5 procent av de arbetslösa, motsvarande 1 857 personer.

Ungdomsarbetslösheten (18–24 år) uppgick till 7,70 procent, vilket är något högre än både riket och länet. Arbetslösheten varierar även mellan utbildningsnivåer. Bland samtliga arbetslösa hade personer med förgymnasial utbildning en arbetslöshet på 12,68 procent, jämfört med 7,1 procent för gymnasialt utbildade och 5,92 procent för personer med eftergymnasial utbildning.

Skillnaderna mellan inrikes och utrikes födda är betydande. Arbetslösheten bland utrikes födda uppgick till 11,6 procent, medan motsvarande nivå för inrikes födda var 4,7 procent. Gruppen utrikes födda utgör 59,5 procent av de arbetslösa, men arbetslösheten har minskat något över året.

Arbetsförmedlingens generella riskfaktorer för långtidsarbetslöshet - kort utbildning, utrikes bakgrund, hälsorelaterade hinder och längre tid utan arbete - återfinns även bland de grupper som har högre arbetslöshet i Huddinge. Tillväxtverket visar samtidigt att utrikes födda i högre grad befinner sig i arbetsför ålder.

3.2 Ungdomars etablering och utbildningsövergångar

Enligt Skolverkets senaste rikstäckande statistik (2026), avseende elever som tog examen läsåret 2022/23, var 47 procent av eleverna med yrkesexamen etablerade på arbetsmarknaden ett år efter examen. Andelen minskade jämfört med året innan, vilket sammanföll med ett svagare arbetsmarknadsläge under 2024. På längre sikt är etableringen fortsatt hög inom flera yrkesprogram. Tre år efter examen hade Fordons- och transportprogrammet samt VVS- och fastighetsprogrammet högst etablering, 79 respektive 74 procent. Bland elever

från högskoleförberedande program studerade 43 procent på högskola ett år efter examen.

I Huddinge visar Skolverkets etableringsstatistik att 17,5 procent av eleverna som tog examen läsåret 2022/23 var etablerade ett år efter examen, medan 66,6 procent studerade vidare. Etableringen varierade mellan programtyper. Bland elever från högskoleförberedande program var 13,1 procent etablerade ett år efter examen, medan motsvarande andel för yrkesprogram var 36,0 procent. En majoritet av eleverna gick högskoleförberedande program, där en betydligt större andel studerade vidare efter examen.

3.2.1 Tidiga insatser och gymnasiebehörighet

Gymnasiebehörighet är en grundläggande etableringsfaktor och avgör vilka utbildningsvägar som blir möjliga efter grundskolan. Elever som saknar behörighet till gymnasieskolans nationella program har betydligt svårare att etablera sig på arbetsmarknaden. Nationell statistik visar att gymnasiebehörigheten varierar mellan olika elevgrupper, vilket understryker betydelsen av tidiga insatser för att motverka framtida etableringsskillnader.

I Stockholms län var 88,3 procent av eleverna behöriga till gymnasieskolans nationella program (yrkesprogram) läsåret 2025/2026. I Huddinge var motsvarande andel 86,3 procent. De elever som saknar behörighet går ofta vidare till introduktionsprogrammen (IM), där målet är att nå behörighet till ett nationellt program eller stärka vägarna till arbete. IM har betydligt lägre genomströmning än de nationella programmen. I Stockholms län tog 8,7 procent av de elever som antogs till IM 2022 gymnasieexamen inom tre år. Eftersom IM är en vanlig väg för elever som saknar behörighet påverkar resultaten både övergången till gymnasieskolan och tiden till etablering.

3.3 Utbildningsnivåer och arbetskraftstillgång

Vuxenutbildningen är en central del av kommunens kompetensförsörjning, särskilt för personer som behöver komplettera sin utbildning eller stärka sina språkkunskaper för att etablera sig på arbetsmarknaden. Genomströmningen varierar mellan utbildningsformer. Statistik från vuxenutbildningen visar att distansutbildningar har högre avbrott och fler underkända resultat än klassrumsutbildningar.

Många vuxenstuderande saknar grundläggande förkunskaper, vilket förlänger tiden innan de kan påbörja en yrkesutbildning. Grundläggande vuxenutbildning utgör därför en viktig ingång till yrkesutbildningar genom att ge de språkliga och utbildningsmässiga förutsättningar som behövs för vidare studier. Antalet elever i grundläggande vuxenutbildning har minskat de senaste åren men ökade igen under 2025. Grundvux har en mycket hög andel utrikes födda elever (97–99 procent) och fungerar som en språklig och utbildningsmässig bas för vidare studier. Etableringen efter avslutade studier ligger på cirka 40–44 procent året efter utbildning.

Gymnasial vuxenutbildning är den volymmässigt största utbildningsformen inom VUX. Etableringen året efter studierna är något högre, omkring 42–46 procent. Arbetskraftstillgången påverkas därmed av hur många som fullföljer utbildning på

grundläggande respektive gymnasial nivå och av hur snabbt studerande etablerar sig efter avslutade studier.

Storsthlms datainsamling från mars 2026 visar att cirka 8 000 studerande förväntas utbildas inom yrkesvux i Stockholms län under året. Vård- och omsorgsprogrammet dominerar med över 40 procent av eleverna, medan flera andra yrkesområden har betydligt lägre volymer. Dessa volymer påverkar den regionala arbetskraftstillgången och därmed kommunens möjligheter att möta näringslivets behov inom olika bristyrkesområden.

Samtidigt visar arbetsmarknadsstatistiken att det finns en arbetskraftsreserv bland personer som står utanför arbetsmarknaden. I vilken utsträckning denna arbetskraft kan bidra till kompetensförsörjningen beror bland annat på hur individernas kompetens förhåller sig till arbetsgivarnas kompetenskrav.

4. Utbildningskedjan – kapacitet, struktur och koppling till arbetsmarknaden

Utbildningskedjans förutsättningar påverkas av regionala planeringsförutsättningar, lokala kapacitetsbegränsningar samt hur utbildningarnas innehåll svarar mot branschernas kompetenskrav. Kapitlet beskriver strukturer, volymer och förutsättningar i utbildningskedjans olika delar och hur dessa påverkar möjligheten att utbilda tillräckligt många inom bristyrkesområden.

4.1 Regionala planeringsförutsättningar och dimensionering

Huddinge verkar i en regional utbildnings- och arbetsmarknad där elevströmmar, utbildningsutbud och dimensionering påverkas av både kommunala och regionala beslut. Befolkningsprognoser från SCB och Region Stockholm visar att antalet ungdomar i gymnasieålder kulminerar 2026 och därefter minskar. Storsthlms framskrivningar för länet visar att antalet 16-åringar minskar med 1 268 elever 2027 och ytterligare 122 elever 2028.

Dimensioneringsreformen innebär att kommunerna ska planera både gymnasial utbildning och yrkesutbildning inom vuxenutbildningen med större hänsyn till arbetsmarknadens behov samt ungdomars och vuxnas efterfrågan på utbildning. Reformen sammanfaller med minskande elevkullar och en växande överkapacitet i gymnasieregionen, vilket innebär att arbetsmarknadens behov får större tyngd när platser fördelas mellan olika utbildningar. För Huddinge innebär detta att regionala elevströmmar, vuxnas utbildningsefterfrågan och arbetsgivarnas kompetensbehov får ökad betydelse i dimensioneringsarbetet.

Skolverkets regionala planeringsunderlag för Stockholms län bedömer att andelen platser på yrkesprogram behöver öka samtidigt som andelen platser på högskoleförberedande program behöver minska. Särskilt bedöms utbildningsvolymerna behöva stärkas inom el- och energiprogrammet, fordons- och transportprogrammet, industritekniska programmet, VVS- och fastighetsprogrammet samt vård- och omsorgsprogrammet. Även bygg- och anläggningsprogrammet lyfts fram som viktigt för den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Samtidigt visar Skolverkets bedömningar att utbildningsvolymerna inom vissa utbildningar är större än vad den långsiktiga arbetsmarknadsefterfrågan motiverar. Det gäller bland annat barn- och fritidsprogrammet, försäljnings- och serviceprogrammet samt frisör- och stylistprogrammet.

4.2 Grundskolan - arbetslivsorientering, vägledning och behörighet

Grundskolan utgör den första delen av utbildningskedjan och har en central roll i att förbereda elever för framtida studie- och yrkesval. Arbetslivsorientering sker genom undervisning, studie- och yrkesvägledning och PRAO.

4.2.1 PRAO

PRAO genomförs under två veckor, en i årskurs 8 och en i årskurs 9. Syftet är att ge eleverna inblick i arbetslivet och öka valkompetensen inför gymnasievalet. Enligt studie- och yrkesvägledarenkäten har det blivit svårare att hitta PRAO-platser vilket riskerar att skapa skillnader mellan elever beroende på vårdnadshavares nätverk och branschernas möjlighet att ta emot elever.

4.2.2 Studie- och yrkesvägledning

Studie- och yrkesvägledningen (SYV) ska ge eleverna den information som behövs för att göra väl underbyggda utbildningsval. Kommunens SYV-nätverk samordnar information och utvecklar gemensamma arbetssätt.

Inom ramen för utredningen har en enkätundersökning genomförts med alla SYV i grundskolan och gymnasieskolan. Enkäten visar att elevernas kunskap om yrkesutbildningar och arbetsmarknadens behov behöver stärkas. Vägledningen når främst elever i högstadiet, vilket innebär att information om utbildnings- och yrkesval ofta kommer in sent. Forskning visar att elevers uppfattningar om yrken formas tidigt, särskilt i åldern 10–14 år. Arbetslivsorientering och studie- och yrkesvägledning behöver därför ses som en långsiktig process som påbörjas före gymnasievalet. Enkäten visar också att tid, uppdrag och organisatoriska förutsättningar varierar mellan skolor, vilket påverkar likvärdigheten.

Nationella attitydundersökningar visar samtidigt att elevers utbildningsval påverkas av flera samverkande faktorer. Utöver individens intressen och bedömningar av framtida studie- och karriärmöjligheter har vårdnadshavare, vänner och andra sociala sammanhang stor betydelse. Valen påverkas även av socioekonomisk bakgrund, könsnormer, geografiska förutsättningar och uppfattningar om olika utbildningars status. För att ge elever bättre förutsättningar att göra välgrundade val behöver de tidigt få kunskap om utbildningsvägar, yrken och arbetsmarknadens behov. Tidiga kontakter med arbetslivet, arbetslivsorientering och studie- och yrkesvägledning kan därför bidra till att bredda elevernas valperspektiv och stärka intresset för yrkesutbildningar.

Skolverket framhåller i de regionala planeringsunderlagen 2026 att huvudmän behöver ta ett större ansvar för att alla elever får tillgång till studie- och yrkesvägledning av god kvalitet och kan göra välgrundade utbildningsval. Myndigheten betonar även vikten av att bredda elevers kunskap om utbildnings- och yrkesmöjligheter inom områden där arbetsmarknadens kompetensbehov är stora samt att motverka könsbundna utbildningsval för att stärka kompetensförsörjningen inom flera bristyrken.

4.3 Gymnasieskolan – volymer, genomströmning och arbetslivskoppling

Gymnasieskolan utgör en central del av utbildningskedjan och omfattar både yrkesprogram och högskoleförberedande program. Elever i Huddinge har tillgång till samtliga nationella program inom pendlingsavstånd genom det regionala utbudet. Omkring 80 procent av kommunens ungdomar studerar på gymnasieskolor utanför kommunen.

Genomströmningen för gymnasieelever folkbokförda i kommunen låg på 75,5 procent 2025, alltså andelen elever som tar en gymnasieexamen inom 4 år. Medianen för länets elever är 78 procent. Antalet elever som tog examen från yrkesprogram i kommunen ökade från 87 elever 2023/24 till 101 elever 2025/26. Flest elever når yrkesexamen inom El- och energiprogrammet och Vård- och omsorgsprogrammet.

4.3.1 Programvolymer och söktryck

Huddinge hade 4 797 gymnasieelever 2025. Av dessa gick 69 procent på högskoleförberedande program, 22 procent på yrkesprogram och 9 procent på introduktionsprogram. Samtidigt återfinns flera av de yrken där rekryteringsbehoven är störst inom de gymnasiala yrkesprogrammen. Andelen elever som väljer yrkesprogram har ökat något, men söktrycket är fortsatt lågt både lokalt och regionalt.

Storsthlms prognoser 2026 visar att gymnasieregionen står inför en ökad överkapacitet av gymnasieplatser efter 2026. På de högskoleförberedande programmen beräknas överkapaciteten uppgå till cirka 1 300 platser 2027 och drygt 2 100 platser 2034. På yrkesprogrammen beräknas överkapaciteten vara cirka 1 830 platser 2027 och knappt 700 platser 2034. Prognoserna visar samtidigt att behovet av att minska utbildningsutbudet fram till 2034 är betydligt större för de högskoleförberedande programmen än för yrkesprogrammen.

4.3.2 APL – kapacitet, konkurrens och strukturella utmaningar

Arbetsplatsförlagt lärande (APL) omfattar minst 15 veckor och är en central del av yrkesprogrammen. Inom yrkesprogrammen erbjuds två studievägar: en skolförlagd studieväg där APL utgör en mindre del av utbildningstiden, och en lärlingsstudieväg där minst hälften av utbildningen sker på en arbetsplats.

Regionala analyser visar att flera branscher har begränsad kapacitet att ta emot elever i APL, särskilt inom bygg och anläggning, el och installation, VVS, fordonsteknik samt vård och omsorg. Begränsningarna beror främst på arbetsmiljökrav, produktionsplanering, krav på certifierad personal och brist på handledarkapacitet. Skolverket framhåller att brist på APL-platser är ett av de främsta hindren för att starta eller bygga ut yrkesutbildningar.

Statsbidrag för lärlingsutbildning ger företag ersättning för att ta emot elever och kan användas för handledarutbildning och kostnader kopplade till mottagandet. I vissa branscher bidrar lärlingsutbildning därmed till att öka kapaciteten för arbetsplatsförlagt lärande.

Skolverkets kvalitetskriterier för APL tydliggör vilka strukturer som krävs för kvalitet, bland annat strategier för att anskaffa och bibehålla platser, fungerande

programråd eller yrkesråd samt arbetsplatser som är lämpliga utifrån förväntat lärande och arbetsmiljö. Kriterierna betonar även behovet av insatta handledare och av rutiner, tid och resurser för planering, genomförande och uppföljning. Sammantaget innebär detta att tillgången till APL-platser utgör en viktig begränsning för möjligheten att utöka utbildningsvolymerna inom flera bristyrkesområden.

4.3.3 Programråd - samverkan och kvalitetssäkring

Lokala programråd utgör en reglerad form för samverkan mellan gymnasieskolans yrkesutbildningar och arbetslivet. Hur råden organiseras och vilka uppgifter de ska ha är däremot inte nationellt reglerat. Programråden ger förutsättningar för dialog om bland annat utbildningarnas innehåll, arbetslivets kompetensbehov och arbetsplatsförlagt lärande.

I praktiken fungerar programråden som en strukturerad arena för dialog mellan skola och arbetsliv om kompetensbehov, APL-platser, utrustning och utbildningsinnehåll. Programråden ger elever kontakt med arbetsgivare samtidigt som arbetslivet får insyn i utbildningarnas upplägg och utveckling. Skolverket lyfter att programråden ska vara en aktiv del av skolans kvalitetsarbete och bidra till att identifiera kompetens- och utvecklingsbehov.

Näringslivets medverkan varierar mellan olika branscher och är i vissa fall personberoende eller begränsad av företagens kapacitet att delta. Nationella uppföljningar visar också att arbetsgivares synpunkter inte alltid tas om hand på ett enhetligt sätt, vilket innebär att viktiga behovssignaler riskerar att stanna i enskilda verksamheter.

4.4 College-strukturer – kvalitetssäkring och branschsamverkan

Huddinge deltar i regionala college-strukturer såsom Teknikcollege, VVS-college och Vård- och omsorgscollege. College är inte egna skolor eller separata utbildningar utan kvalitetssäkringsstrukturer kopplade till ordinarie yrkesutbildningar. Certifieringen ställer krav på modern utrustning, arbetslivsanknutna moment, APL-kapacitet och kontinuerlig kompetensutveckling för lärare.

Genom college-strukturerna samverkar utbildningsanordnare och arbetsgivare kring utbildningarnas innehåll, kvalitetsutveckling, APL-platser och kompetensbehov. Strukturerna skapar därmed förutsättningar för att utbildningarna utvecklas i takt med förändrade krav på arbetsmarknaden.

4.5 Vuxenutbildningen – kapacitet och förutsättningar att möta bristyrken

4.5.1 Vux5-strukturen

Vuxenutbildningen omfattar sfi, grundläggande och gymnasial vuxenutbildning, yrkesutbildningar och validering. Genom denna bredd kan vuxenutbildningen både ge en väg in på arbetsmarknaden och möjliggöra komplettering eller omställning för personer med tidigare utbildning.

Från 2025 regleras i skollagen att kommuner ska samverka kring planering, dimensionering och erbjudande av yrkesutbildning inom komvux. Vux5 är ett samarbete mellan Huddinge, Botkyrka, Södertälje, Salem och Nykvarn där

kommunerna gemensamt planerar och dimensionerar yrkesutbildningar. Samarbetet bygger på en gemensam styrmodell, gemensamma yrkespaket och gemensamma utbildningsanordnare, vilket innebär att yrkesutbildningarna inte beslutas av enskilda kommuner utan av Vux5 som helhet.

Eftersom merparten av Huddinges vuxenstuderande går utbildningar inom Vux5 är samverkan avgörande för att kommunen ska kunna påverka utbud, volymer och kvalitet. Den gemensamma strukturen innebär samtidigt att förändringar i utbudet behöver förankras regionalt och att kommunens möjligheter att styra utbildningsvolymer är beroende av Vux5:s samlade prioriteringar.

4.5.2 Kapacitet och systemeffekter inom vuxenutbildningen

Vux5 använder en auktorisationsmodell där utbildningsanordnare som uppfyller grundkraven kan ansluta sig och erbjuda utbildningar. Modellen har medfört ett brett och flexibelt utbud, men innebär också att utbildningar med högre kostnader eller mer resurskrävande genomförande riskerar att inte etableras, även när branscher och arbetsgivare har tydliga rekryteringsbehov. Auktorisationsmodellen har medfört att en stor del av utbildningarnas teoretiska moment ges på distans. Underlagen visar samtidigt att distansutbildningar har högre avbrottsfrekvens än klassrumsutbildningar och lägre genomströmning.

Tillgången på APL-platser är ytterligare en strukturell begränsning inom vuxenutbildningen. Eftersom utbildningarna genomförs av externa anordnare är det dessa som ansvarar för att ordna APL-platser. Flera anordnare uppger att det är svårt att hitta tillräckligt många platser och handledare. Arbetsplatsförlagt lärande ska ingå i sammanhållna yrkesutbildningar inom vuxenutbildningen, medan lärlingsutbildningar till stor del genomförs på en arbetsplats.

Utbudet inom vuxenutbildningen matchar flera bristyrkesområden, men två av regionens största bristyrken saknas helt i vuxenutbildningen: VVS och industritekniska utbildningar. Särskilt industriteknik pekas i Skolverkets regionala planeringsunderlag ut som ett område med mycket begränsat utbildningsutbud i Stockholmsregionen trots ett långsiktigt arbetsmarknadsbehov. Avsaknaden beror både på lågt söktryck och på att utbildningarna är kostsamma att bedriva. Samtidigt finns ett visst överutbud inom frisör, stylist och butik jämfört med den långsiktiga arbetsmarknadsefterfrågan.

Skolverket bedömer på nationell nivå att det behövs ett bredare utbud av yrkesutbildningar inom vuxenutbildningen och att fler utbildningsplatser behöver erbjudas inom el och energi, industriteknik samt vård och omsorg. Bedömningen ligger i linje med de utmaningar som identifierats inom Vux5, där vissa utbildningar med stora arbetsmarknadsbehov saknas trots långsiktig efterfrågan från arbetsgivare.

4.6 Yrkeshögskolan – möjligheter och risker

Yrkeshögskolan (YH) är en viktig del av kompetensförsörjningssystemet och erbjuder eftergymnasiala utbildningar som utformas i nära samarbete med arbetslivet. Utbildningarna drivs av olika anordnare och beviljas av Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH), vilket innebär att utbudet kan förändras från år till år beroende på nationella prioriteringar och ansökningsutfall. Huddinges invånare

har tillgång till ett omfattande regionalt utbud, särskilt inom vård och omsorg, teknik, IT och logistik.

Lärande i arbete (LIA) är en central del av YH-utbildningarna och en viktig rekryteringsväg för arbetsgivare. Tillgången på LIA-platser är dock begränsad inom flera branscher, särskilt inom teknik, bygg och vård. Arbetsgivare lyfter även här att handledarkapacitet, arbetsmiljökrav och produktionsplanering påverkar möjligheten att ta emot studerande.

YH-systemet innebär också vissa risker. Det beror framför allt på att verksamheten är starkt beroende av statliga beslut, arbetsmarknadens behov och elevvolymer. Den största risken är att utbildningen finansieras genom tidsbegränsade beslut från Myndigheten för yrkeshögskolan (MYH). En utbildning kan beviljas för ett antal starter, men det finns ingen garanti för förlängning när beslutstiden löper ut. Om utbildningen inte får fortsatt statsbidrag kan verksamheten behöva avvecklas samtidigt som vissa kostnader kvarstår.

För en kommunal anordnare som exempelvis en vuxenutbildningsorganisation är de största riskerna oftast att utbildningen inte får förnyat beslut från MYH, att elevvolymerna blir för låga, att fasta kostnader för personal och lokaler inte kan anpassas lika snabbt som intäkterna samt att kommunen bygger upp kapacitet inom smala yrkesområden som senare tappar efterfrågan.

Utbudet kan alltså variera över tid, vilket påverkar kommunens långsiktiga planering och arbetsgivarnas möjlighet att förutse tillgången på nyexaminerad arbetskraft. Samtidigt är YH en viktig resurs för att möta behovet av yrkesutbildad arbetskraft inom yrken där det krävs specialiserad kompetens som inte täcks av gymnasieskolan eller vuxenutbildningen. Den nära samverkan med arbetslivet gör att utbildningarnas innehåll kontinuerligt kan anpassas till branschernas utveckling, vilket stärker matchningen mellan utbildning och arbetsmarknad.

4.7 Samverkan med lärosäten och forskningsmiljöer

Campus Flemingsberg är en regional kunskapsnod och ett av Sveriges största campusområden. Området samlar sex lärosäten, forskningsmiljöer och ett växande kluster av kunskapsintensiva företag, vilket ger tillgång till kvalificerad arbetskraft, forskningsnära samarbeten och utvecklingsprojekt. Bland de utbildningsaktörer som är etablerade i Huddinge kommun finns Södertörns högskola, Karolinska Institutet, Kungliga Tekniska högskolan, Röda Korsets Högskola, Stockholms Musikpedagogiska Institut samt konstskolan Idun Lovén.

Genom sitt partnerskap i Stiftelsen Flemingsberg Science - i kombination med olika avtal med de enskilda lärosätena - har Huddinge kommun en etablerad struktur för samverkan med lärosätena. Stiftelsen fungerar som en brygga mellan akademi, företag och offentlig sektor och skapar former för kontakter, projekt och gemensamma utvecklingsinitiativ.

PwC:s organisationsöversyn pekar på behovet av ett mer samlat ansvar för kompetensförsörjningsfrågorna. Som en del av detta föreslår PwC att gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden får ett utökat ansvar för kompetensförsörjnings-frågor med koppling till lärosätena samt ett samordnande ansvar för

Högskolerådet. Förslaget syftar till att stärka helheten i kompetensförsörjningskedjan och kopplingen till eftergymnasiala aktörer.

Utöver verksamhetsförlagd utbildning (VFU) finns samarbeten med enskilda lärosäten, främst Södertörns högskola, där studenter genomför uppdrag åt kommunen som en del av sin utbildning. Dessa samarbeten är mindre formaliserade men bidrar till kunskapsutbyte och skapar kontaktytor mellan studenter, lärosäten och kommunen.

5. Samlad analys av kompetensförsörjningen i relation till näringslivets behov

Huddinge verkar i en regional arbetsmarknad där kompetensförsörjningen påverkas av både lokala och regionala förutsättningar. Samtidigt kvarstår rekryteringsbehov inom flera branscher, där utmaningarna handlar både om tillgången på utbildad arbetskraft och om tillgången på rätt kompetens. Analysen visar att kompetensförsörjningen inte bara handlar om utbildningsvolymer, utan också om hur väl utbildningarna möter arbetsmarknadens behov.

Sammantaget visar analysen att Huddinge har en stark grund att bygga vidare på i arbetet med att möta näringslivets kompetensförsörjningsbehov. Samtidigt bedrivs arbetet i flera delar av organisationen och genom olika samverkansstrukturer. Utmaningen handlar därför inte främst om att skapa fler aktiviteter, utan om att stärka förmågan att samordna, prioritera och utveckla befintliga strukturer utifrån arbetsmarknadens kompetensbehov.

5.1 Regional samverkan är en viktig förutsättning för kompetensförsörjningen

Huddinge verkar i en regional utbildnings- och arbetsmarknad där utbildningsutbud, dimensionering och kompetensförsörjning i stor utsträckning planeras tillsammans med andra kommuner och aktörer. Kommunens möjligheter att möta näringslivets kompetensbehov är därför nära kopplade till de regionala och delregionala samverkansstrukturer där utbildningsutbud och utbildningsvolymer planeras och beslutas.

Samtidigt visar prognoserna att minskande elevkullar sammanfaller med en växande överkapacitet i gymnasieregionen. Flera utbildningar som är strategiskt viktiga för arbetsmarknaden har dessutom låga elevvolymer och höga kostnader, vilket gör dem svåra att bära för enskilda huvudmän. Det ökar behovet av gemensamma prioriteringar, samordnad dimensionering och ett tydligare fokus på de utbildningar som möter arbetsmarknadens långsiktiga kompetensbehov.

För Huddinge innebär detta att regional samverkan inte är ett komplement till kompetensförsörjningsarbetet utan en grundläggande förutsättning för att påverka framtida kompetensförsörjning. Det ställer krav på ett långsiktigt och strategiskt agerande i de regionala forum där dessa frågor hanteras.

5.2 Utbildningskedjans kapacitet påverkar tillgången på arbetskraft

Utbildningskedjans kapacitet har stor betydelse för tillgången på utbildad arbetskraft. Gymnasiebehörighet, genomströmning, utbildningsval och utbildningsutbud påverkar tillsammans förutsättningarna att möta

arbetsmarknadens kompetensbehov. Gymnasiebehörigheten är en viktig utgångspunkt, eftersom elever som saknar behörighet har färre utbildningsvägar till nationella gymnasieprogram. Den låga genomströmningen på introduktionsprogrammen innebär samtidigt att vägen till gymnasieexamen kan bli längre för elever som lämnar grundskolan utan behörighet. Insatser som stärker elevernas förutsättningar att nå behörighet och fullfölja en gymnasieutbildning har därför betydelse för den långsiktiga arbetskraftsförsörjningen.

Tillgången på utbildad arbetskraft påverkas också av genomströmning, utbildningsvolymer och hur väl utbildningsutbudet svarar mot arbetsmarknadens behov. Skolverkets planeringsunderlag visar att det finns skillnader mellan arbetsmarknadens kompetensbehov och efterfrågan på vissa utbildningar. WSP:s kompetensförsörjningsanalys pekar samtidigt på risk för brist på utbildad arbetskraft inom flera yrkesområden som är viktiga för Huddinges näringsliv. Att rekryteringssvårigheter kvarstår även under perioder med hög arbetslöshet indikerar att tillgången på efterfrågad kompetens är en viktig del av kompetensförsörjningsutmaningen.

Sammantaget påverkas tillgången på utbildad arbetskraft av flera samverkande faktorer genom utbildningskedjan. Behörighet, genomströmning, utbildningsutbud och dimensionering påverkar utbildningssystemets kapacitet, medan elevernas och de studerandes utbildningsval påverkar hur utbildningsplatserna fördelas mellan olika utbildningsvägar. Begränsningar i någon del av kedjan kan minska tillgången på relevant kompetens, även när det finns utbildningsplatser. Detta understryker behovet av att följa upp utbildningskedjan utifrån dess bidrag till kompetensförsörjningen, exempelvis genom behörighet, genomströmning och etablering på arbetsmarknaden, snarare än enbart utifrån volymer och genomförda aktiviteter.

5.2.1 Yrkesutbildningarnas attraktivitet påverkar kompetensförsörjningen

Analysen visar att elevernas utbildningsval har stor betydelse för den långsiktiga kompetensförsörjningen. Flera yrkesutbildningar har högre arbetsmarknadsetablering än flera högskoleförberedande program, samtidigt som söktrycket till flera utbildningar inom bristyrkesområden är fortsatt lågt. Detta innebär att arbetsmarknadens behov inte fullt ut återspeglas i elevernas utbildningsval.

Underlagen visar att elevernas utbildningsval påverkas av kunskap om arbetsmarknaden, yrkesutbildningarnas status, möjligheter till vidare studier samt kontakter med arbetslivet. Samtidigt tycks arbetsmarknadens behov och de goda etableringsmöjligheterna inom flera yrkesutbildningar inte fullt ut återspeglas i elevernas utbildningsval. Sammantaget bidrar dessa faktorer till att söktrycket till flera utbildningar inom bristyrkesområden fortsatt är lågt.

Detta stärker bilden av att studie- och yrkesvägledning, arbetslivsorientering och insatser som breddar elevers perspektiv på utbildnings- och yrkesval är viktiga för att öka rekryteringsbasen till utbildningar inom bristyrken. För att påverka elevers valmönster behöver arbetet påbörjas tidigare i grundskolan. Skolverket lyfter även att könsbundna utbildnings- och yrkesval begränsar rekryteringsunderlaget till flera utbildningar där arbetsmarknadens behov av arbetskraft är stort. Att bredda

elevernas valmöjligheter oberoende av kön kan därför bidra till att stärka kompetensförsörjningen inom flera bristyrkesområden.

Sammantaget visar analysen att attraktiviteten för yrkesutbildningar är en strategisk kompetensförsörjningsfråga. Den höga etableringen inom flera yrkesområden där rekryteringsbehoven samtidigt är stora tydliggör potentialen i att fler ungdomar väljer dessa utbildningsvägar. Ett fortsatt lågt söktryck riskerar att förstärka kompetensbristen inom flera branscher. Kommunens arbete behöver därför inriktas på att långsiktigt påverka kunskap, attityder och valmönster snarare än på enskilda informationsinsatser.

5.3 Arbetsplatsförlagt lärande stärker matchningen

Analysen visar att arbetsplatsförlagt lärande är en viktig länk mellan utbildning och arbetsliv. Tillgången till APL-platser och handledning påverkar direkt möjligheterna att utbilda fler inom flera av de yrkesområden där arbetsmarknadens behov är som störst.

Utmaningen återkommer i flera delar av utbildningssystemet. Inom gymnasieskolan påverkar bristen på APL-platser möjligheten att bygga ut yrkesutbildningar, samtidigt som utbildningsanordnare inom vuxenutbildningen beskriver svårigheter att hitta tillräckligt många platser och handledare. Utbildningsvolymerna är därmed inte enbart beroende av efterfrågan på utbildning och tillgången till utbildningsplatser, utan även av arbetslivets faktiska mottagningskapacitet. Analysen visar att en ökad dimensionering av yrkesutbildningar förutsätter att arbetslivets kapacitet att erbjuda APL-platser utvecklas i motsvarande omfattning.

Nationella undersökningar visar att fler företag kan vara beredda att ta emot elever om information, planering och stöd förbättras. Kommunens möjligheter att öka utbildningsvolymerna inom flera bristyrken är därför nära kopplade till arbetslivets kapacitet att erbjuda APL-platser och handledning. APL utgör därmed en viktig förutsättning för att kunna möta de behov av ökad dimensionering som lyfts i de regionala planeringsunderlagen. För att öka mottagningskapaciteten krävs därför ett mer samordnat och strategiskt arbete där dialog och uppföljning sker gemensamt över verksamhetsgränserna.

5.4 Vuxenutbildningens systemförutsättningar påverkar matchningen

Analysen visar att vuxenutbildningens organisering och finansiering påverkar möjligheterna att anpassa utbildningsutbudet till arbetsmarknadens kompetensbehov. Det innebär en risk att utbildningsutbudet inte fullt ut motsvarar de yrkesområden där behovet av utbildad arbetskraft är stort.

Vuxenutbildningen är en viktig del av kompetensförsörjningen men påverkas av flera strukturella förutsättningar. Underlagen visar att auktorisationsmodellen ger ett brett och flexibelt utbildningsutbud. Samtidigt innebär modellen att utbildningsanordnarna i hög grad utformar sitt utbud utifrån elevernas efterfrågan och de ekonomiska förutsättningarna för att bedriva utbildningen. Utbildningsutbudet påverkas därmed av anordnarnas verksamhetsmässiga förutsättningar, vilka inte alltid sammanfaller med arbetsmarknadens långsiktiga kompetensbehov.

Även utbildningarnas genomförandeform påverkar förutsättningarna för kompetensförsörjningen. Den höga andelen distansutbildningar är enligt underlagen förknippad med lägre genomströmning, vilket kan begränsa möjligheten att öka antalet utbildade inom bristyrken. Samtidigt är utbudet inom vissa yrkesområden begränsat trots att arbetsmarknaden har ett betydande behov av arbetskraft, bland annat inom VVS och industriteknik.

Sammantaget finns en flexibilitet i systemet, men också begränsningar i möjligheten att styra utbildningsutbudet mot arbetsmarknadens långsiktiga behov. Vuxenutbildningens organisering, utbud och genomströmning har därför stor betydelse för matchningen mellan utbildning och arbetsmarknad. Det gör kommunens arbete i regionala och delregionala samverkansstrukturer särskilt viktigt.

5.5 Samordning och återföring av behovssignaler behöver stärkas

Företagens behovssignaler fångas i dag upp genom flera kommunala verksamheter och samverkansstrukturer. Arbetsgivare kan samtidigt möta kommunen genom flera olika kontaktytor i frågor som rör kompetensförsörjning, praktik, arbetsplatsförlagt lärande och rekrytering. Samtidigt varierar näringslivets deltagande i programråd och andra samverkansformer, vilket innebär att arbetsgivarnas kunskap och återkoppling blir ojämn mellan olika utbildningsområden. Det försvårar en kontinuerlig och branschnära dialog om kompetensbehoven. De många kontaktvägarna kan också bidra till att arbetsgivare upplever kontakten med kommunen som fragmenterad.

Även återföringen av arbetsgivarnas synpunkter och behov är en utmaning. De många kontaktytorna innebär en risk att information inte alltid sammanställs och tas till vara på ett systematiskt sätt inom kompetensförsörjningsarbetet. Det påverkar i sin tur möjligheten att använda arbetsgivarnas återkoppling i utbildningsplanering, dimensionering, utveckling av utbildningsinnehåll, arbetsplatsförlagt lärande, praktikupplägg och andra kompetensförsörjningsinsatser.

Bristen på samlad återföring innebär att kommunen riskerar att agera reaktivt på enskilda signaler i stället för utifrån en samlad bild av arbetsmarknadens långsiktiga kompetensbehov. Analysen visar därför att kompetensförsörjningsarbetet behöver präglas av gemensam styrning, sammanhållen uppföljning och tydliga prioriteringar över verksamhetsgränserna. Först då kan arbetsmarknadens behov få ett systematiskt genomslag i kommunens planerings- och utvecklingsarbete.

5.6 Campus Flemingsberg utgör en strategisk resurs

Campus Flemingsberg ger goda förutsättningar för kontakter med studenter, forskningsmiljöer och kunskapsintensiva verksamheter. Samverkan med lärosätena, bland annat genom verksamhetsförlagd utbildning (VFU), studentuppdrag och forskningsnära samarbeten, skapar möjligheter att stärka kopplingen mellan kommunens verksamheter och lärosätena samt tillföra forskningsnära kunskap och kompetens.

Detta är särskilt relevant mot bakgrund av näringslivets efterfrågan på avancerad teknisk och specialiserad kompetens, bland annat inom teknik, IT och life science.

Inom dessa områden är samverkan mellan arbetsgivare, lärosäten och forskningsmiljöer en viktig del av kompetensförsörjningen.

Samtidigt visar underlagen att potentialen i Campus Flemingsberg är beroende av en mer sammanhållen struktur för kommunens kompetensförsörjningsarbete. PwC pekar särskilt på behovet av ett tydligare ansvar i gränssnittet mellan utbildning, arbetsmarknad, näringsliv och lärosäten. För att fullt ut ta tillvara denna potential behöver kommunen utveckla långsiktiga former för samverkan som stärker kopplingen mellan forskning, utbildning, arbetsliv och kompetensförsörjning.

5.7 Samlad bedömning

Sammantaget visar analysen att kompetensförsörjningsutmaningen i Huddinge främst handlar om matchningen mellan arbetsmarknadens efterfrågan och tillgången på arbetskraft med efterfrågad kompetens, snarare än om en generell brist på arbetskraft. Bedömningen ligger väl i linje med nationella undersökningar som visar att rekryteringssvårigheter kvarstår samtidigt som många personer står utanför arbetsmarknaden.

Analysen visar att kommunen behöver stärka sin förmåga att omsätta arbetsmarknadens behov i utbildningsplanering, prioriteringar och andra kompetensförsörjningsinsatser. Det handlar om att stärka kopplingen mellan arbetsmarknadens behov och kommunens utbildnings- och kompetensförsörjningsarbete. Det kräver bättre kunskap om arbetsgivarnas kompetensbehov och framtida rekryteringsutmaningar, en mer systematisk dialog med näringslivet samt stärkta förutsättningar för arbetsplatsförlagt lärande och välgrundade utbildnings- och yrkesval.

Kompetensförsörjning behöver samtidigt ses som en kommunövergripande utvecklingsfråga där utbildning, arbetsmarknad, näringsliv och regional samverkan tillsammans bidrar till kommunens förmåga att möta arbetsmarknadens behov. Analysen visar att Huddinge behöver gå från ett arbetssätt som i hög grad präglas av parallella insatser och separata processer till ett mer sammanhållet, strategiskt och effektorienterat arbetssätt.

Det innebär att fokus behöver flyttas från genomförda aktiviteter till de effekter som ska uppnås för företag, invånare och kommunen. Det innebär också en förflyttning från verksamhetsspecifika insatser till gemensam styrning över organisatoriska gränser. Samtidigt behöver arbetet i högre grad präglas av långsiktiga prioriteringar, kontinuerlig utveckling och systematisk uppföljning.

6. Rekommendationer

För att stärka kommunens långsiktiga kompetensförsörjning behöver arbetet utgå från arbetsmarknadens kompetensbehov och hanteras som en kommunövergripande utvecklingsfråga. Utbildning, arbetsmarknad, näringsliv och regional samverkan behöver bidra till en gemensam inriktning där styrning, ansvarsfördelning och samordning stärks på kommunövergripande nivå.

Den övergripande rekommendationen är därför att utveckla en mer sammanhållen och strategisk styrning av kommunens kompetensförsörjningsarbete, med särskilt

fokus på att stärka kunskapen om arbetsmarknadens behov och säkerställa att dessa behov får genomslag i kommunens planering, prioriteringar och utvecklingsinsatser.

Utifrån den samlade analysen bedöms tre strategiska förflyttningar vara centrala för kommunens fortsatta kompetensförsörjningsarbete:

1. Från aktiviteter till effekter, med fokus på hur insatserna bidrar till förbättrade resultat för företag, invånare och kommunen.
2. Från separata insatser till gemensam styrning, med fokus på att skapa en mer sammanhållen koppling mellan utbildning, arbetsmarknad och näringsliv.
3. Från enskilda åtgärder till ett långsiktigt och strategiskt utvecklingsarbete, med fokus på prioritering, uppföljning och kontinuerlig utveckling över tid.

Målet bör vara att Huddinge utvecklar ett mer sammanhållet arbete för kompetensförsörjning som bidrar till att arbetsmarknadens behov får större genomslag i planering, prioriteringar och utvecklingsinsatser. Genom att fokusera på effekter, stärka den gemensamma styrningen och bedriva arbetet långsiktigt kan kommunen ta en mer aktiv och strategisk roll i att möta näringslivets kompetensbehov och stärka Huddinges konkurrenskraft, tillväxt och attraktivitet.

Mot denna bakgrund identifierar utredningen följande prioriterade utvecklingsområden:

Styrning och organisering
Kommunen bör stärka den strategiska och kommunövergripande styrningen av kompetensförsörjningsarbetet genom gemensamma mål, prioriteringar och en samlad uppföljning inom ramen för ordinarie planerings- och uppföljningsprocesser. Uppföljningen bör i högre grad fokusera på resultat och effekter för kompetensförsörjningen snarare än på genomförda aktiviteter. Som en del av detta behöver formerna för samordning, kommunikation och informationsdelning mellan berörda verksamheter utvecklas, samtidigt som kommunen säkerställer en samordnad och tydlig kommunikation om sitt samlade erbjudande till arbetsgivare.

Utbildningskedjans koppling till arbetsmarknad och näringsliv
För att ge elever och studerande bättre förutsättningar att göra välgrundade utbildnings- och yrkesval behöver kopplingen mellan utbildning och arbetsliv utvecklas från grundskola till vuxenutbildning. Arbetet bör särskilt inriktas på att stärka studie- och yrkesvägledningen och arbetslivsorienteringen i grundskolan genom tidiga och långsiktiga insatser som stärker elevernas kunskap om arbetsmarknaden, olika utbildningsvägar samt yrken och utbildningar inom bristyrkesområden och andra strategiskt viktiga kompetensområden.

Därutöver behöver förutsättningarna för arbetsplatsförlagt lärande stärkas genom ökad samordning och insatser som underlättar för arbetsgivare att ta emot elever och studerande. Arbetet behöver också bidra till att utbildningsutbud och genomströmning inom utbildningskedjan bättre stödjer en långsiktigt hållbar kompetensförsörjning.

Samverkan med näringsliv och arbetsmarknadens kompetensbehov
För att stärka matchningen mellan utbildning och arbetsmarknad behöver kommunen utveckla formerna för en långsiktig och systematisk samverkan med näringsliv och prioriterade branscher. Syftet är att stärka kommunens kunskap om arbetsmarknadens utveckling, kompetenskrav och rekryteringsbehov samt säkerställa att dessa behov omsätts i planering, prioriteringar och utvecklingsinsatser. Arbetsgivarnas erfarenheter, perspektiv och framtida rekryteringsutmaningar bör systematiskt samlas in, analyseras och användas som underlag för utbildningsplanering, dimensionering och andra strategiska beslut inom kompetensförsörjningsområdet.

Regional och delregional samverkan och dimensionering
Många av kompetensförsörjningsfrågorna hanteras på regional och delregional nivå. För att tillgodose arbetsmarknadens långsiktiga behov behöver Huddinge fortsätta att vara en aktiv part i regional samverkan kring det totala utbildningsutbudet, dimensionering och uppföljning. Det innebär att kommunen behöver stärka sin roll i den regionala samverkan och verka för att strategiskt viktiga utbildningar planeras och dimensioneras utifrån arbetsmarknadens långsiktiga kompetensbehov.

Referenslista

Arbetsförmedlingen (2026). Arbetsmarknadsstatistik.
Huddinge kommun (2026). Relevanta styrdokument, interna rapporter och protokoll kopplade till kompetensförsörjning och näringslivsarbete.
Kantar Sifo (2026). Attityder till gymnasiala yrkesutbildningar 2026.
Kolada (2026). Statistik om näringsliv, arbetsmarknad och utbildning.
Kompetensarena Stockholm (KAS) (2025). Öka arbetsgivarnas förmåga och benägenhet att anställa långtidsarbetslösa.
PwC (2026). Utvärdering och utveckling av politisk organisation och förvaltningsorganisation i Huddinge kommun.
Region Stockholm (2021). Näringslivs- och tillväxtstrategi för Stockholmsregionen.
SCB – Statistiska centralbyrån (2025). Regionala trender och prognoser 2025: Med sikte på år 2040 – Stockholms län.
Skolverket (2026). Etablering på arbetsmarknaden och fortsatta studier år 2024 efter gymnasieskolan. (Dnr: 2026:2037)
Skolverket (2026). Planeringsunderlag för gymnasial utbildning: Stockholms län. Dnr 2024:3023.
Skolverket (2026). Utbud och efterfrågan på gymnasial utbildning: En nationell bild 2026. Rapport 2026:11.
Storsthlm (2026). Gymnasiebehovsrapporten 2026.
Storsthlm (2026). Regional dialog – PP-underlag april 2026.
Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) (2025). Servicemätningen Insikt 2025.
Svenskt Näringsliv (2025). Färdplan för ett bättre företagsklimat i stora kommuner.
Svenskt Näringsliv (2025). Kompetens för tillväxt: Rekryteringsenkäten 2025/2026.
Svenskt Näringsliv (2026). Företagsklimat Huddinge 2026.
Svenskt Näringsliv (2026). Kommunal tillväxtagenda för ett bättre lokalt företagsklimat 2026–2030.
Tillväxtverket (2023). Företagens villkor och verklighet 2023 (Rapport 0454).
Tillväxtverket (2023). Regionalt kompetensförsörjningsarbete – framgångsfaktorer och lärdomar.
Tillväxtverket (2024). Matchningsproblematiken på arbetsmarknaden (Rapport 0572).
Ungdomsbarometern (2026). Gymnasiestudien 2026.
Ungdomsbarometern (2026). Ungas attityder till yrkesprogram 2026.
Vux5 (2025–2026). Rapporter och utvärderingar inom regional vuxenutbildning. Vux5-samarbetet.
WSP (2025). Kompetensförsörjning i Huddinge: En kvantitativ och kvalitativ studie med sikte på konkreta åtgärder.

Intervjuer och enkätdata (2026). Intervjuer med nyckelpersoner inom Huddinge kommun samt enkät till studie- och yrkesvägledare i grundskola och gymnasium.

Bilagor

1. WSP rapport: Kompetensförsörjning i Huddinge – en kvantitativ och kvalitativ studie med sikte på konkreta åtgärder, maj 2025